

Wyniki porejestrowych doświadczeń odmianowych

**Pszenżyto
jare
2024**

**DOLNOŚLĄSKI ZESPÓŁ POREJESTROWEGO DOŚWIADCZALNICTWA
ODMIANOWEGO**

przewodniczący: dr inż. Marcin Włodarczyk

z-ca: dr inż. Bernadetta Kucharska

z-ca: prof. dr hab. Kamila Nowosad

z-ca: dr inż. Piotr Zarzycki

sekretarz: Aneta Hawryluk

Stacja Koordynująca PDO na Dolnym Śląsku
COBORU Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Zybiszowie
55-080 Kąty Wrocławskie
Dyrektor: **dr inż. Marcin Włodarczyk**

e-mail sdoo@zybiszow.coboru.gov.pl

www.zybiszow.coboru.gov.pl

tel. 71 334 20 10

fax 71 334 20 17

Opracował:
mgr inż. Jacek Tracz

Rozpowszechnianie danych zawartych w
publikacji wyłącznie z podaniem COBORU
jako źródła informacji

Wydawca: COBORU SDOO Zybiszów

1. WSTĘP

W syntezie wykorzystano wyniki 12 doświadczeń z odmianami pszenżyta jarego przeprowadzonych na Dolnym Śląsku w latach 2022–2024.

Wiosną 2024 roku założono 4 doświadczenia. Wzięło w nich udział 10 odmian, z czego 5 badanych pierwszy rok. W dalszej części publikacji podano charakterystyki wszystkich badanych odmian.

Doświadczenia prowadzono na dwóch poziomach agrotechnicznych:

a₁ – przeciętnym,

a₂ – wysokim (zwalczanie chorób grzybowych, dolistne dokarmianie mikronawozami).

2. ANALIZA WYNIKÓW DOŚWIADCZEŃ

W 2024 roku przeprowadzono na terenie województwa 4 doświadczenia z dziesięcioma odmianami pszenżyta jarego. Średni plon na a₁ wyniósł 49,5 dt/ha (50,0 dt/ha w latach 2022–2024), oraz 52,1 dt/ha na a₂ (50,8 dt/ha w okresie 2022–2024).

W latach 2022–2024 najwyższe plony na poziomie a₁ uzyskała odmiana Impetus (103%), oprócz niej powyżej wzorca plonowały jeszcze odmiany: Mazur i Toristo. Na poziomie a₂ najwyższej plonowała odmiana Impetus (101%). Powyżej wzorca plonowały jeszcze odmiany Kompan. Najslabiej na przeciętnym poziomie agrotechniki wypadły Mamut i Kompan, a na poziomie intensywnym Mazur i Mamut. Pośród odmian badanych pierwszy rok warto wspomnienia będą odmiany: Dyzma i Namaku.

W roku 2024 wyleganie nie wystąpiło zarówno na poziomie przeciętnym, jak i na poziomie intensywnym. Porażenie chorobami było niewielkie, najczęściej obserwowano septoriozę liści, rdzę brunatną oraz czerń zbóż.

3. CHARAKTERYSTYKA ODMIAN BADANYCH W ROKU 2024

IMPETUS

Odmiana pastewna. Plenność dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę żółtą – dość duża, na rdzę brunatną, rynchosporiozę, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i septoriozę plew – średnia. Rośliny niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsylnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość mała. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

MAZUR

Odmiana pastewna. Plenność dobra do bardzo dobrej. Przyrost plonu przy wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na rdzę brunatną – duża, na choroby podstawy żdźbła, septoriozę liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na mączniaka prawdziwego i brunatną plamistość liści – średnia, na septoriozę plew – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia średni, dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie przeciętne, gęstość w stanie zsylnym bardzo duża. Odporność na porastanie w kłosie i liczba opadania średnie. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna

MAMUT

Odmiana pastewna. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu przy wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Odporność na septoriozę liści duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, rynchosporiozę i fuzariozę kłosów dość duża, na rdzę brunatną, brunatną plamistość liści i septoriozę plew średnia. Rośliny dość niskie o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren przeciętna, wyrównanie ziarna dość dobre, gęstość w stanie dość duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania mała. Zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

KOMPAN

Odmiana pastewna. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą i rynchosporiozę – dość duża, na choroby podstawy żdźbła, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozę liści, septoriozę plew – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren przeciętna, wyrównanie ziarna dość dobre, gęstość ziarna w stanie zsylnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania mała. Zawartość białka duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

TORISTO

Odmiana pastewna. Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i septoriozę plew – średnia, na choroby podstawy żdźbła, mączniaka prawdziwego i rynchosporiozę – dość mała. Rośliny dość wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren przeciętna, gęstość ziarna w stanie zsylnym mała. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka mała do bardzo małej. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

ODMIANY WPISANE DO KRAJOWEGO REJESTRU W 2024 ROKU

DYZMA

Odmiana pastewna. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na choroby podstawy źdźbła – duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą – dość duża, na rynchosporiozę, brunatną plamistość liści, septoriozę liści – średnia, na septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsywnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość mała. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

NOKTURN

Odmiana pastewna. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na septoriozę plew – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą – średnia, na rynchosporiozę, brunatną plamistość liści, septoriozę liści – dość mała, na fuzariozę kłosów – mała. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, gęstość ziarna w stanie zsywnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość mała. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

NAMAKU

Odmiana pastewna. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rynchosporiozę – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, septoriozę liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia, na brunatną plamistość liści – dość mała, na rdzę żółtą – mała. Rośliny dość niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, gęstość ziarna w stanie zsywnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania dość mała. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

NARVAL

Odmiana pastewna. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na septoriozę plew – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą, rynchosporiozę, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i fuzariozę kłosów – średnia, na choroby podstawy źdźbła dość mała. Rośliny o średniej wysokości i odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren przeciętna, gęstość ziarna w stanie zsywnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania bardzo mała. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

PRYZMAT

Odmiana pastewna. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na mączniaka prawdziwego i septoriozę plew – dość duża, na rdzę brunatną, rdzę żółtą, rynchosporiozę, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny o średniej wysokości i odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, gęstość ziarna w stanie zsywnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość duża. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

4. WYNIKI DOŚWIADCZEŃ

Tabela 1. Pszenżyto jare – wykaz badanych odmian

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do KR	Kod kraju producenta	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmian zagranicznych pełnomocnika w Polsce
1	Dyzma	2024	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
2	Impetus	2020	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
3	Nokturn	2024	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul., Główna 20, 99-307 Strzelce
4	Mazur	2014	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
5	Mamut	2016	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
6	Kompan	2021	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul., Główna 20, 99-307 Strzelce
7	Toristo	2022	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul., Główna 20, 99-307 Strzelce
8	Namaku	2024	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
9	Narval	2024	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
10	Pryzmat	2024	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul., Główna 20, 99-307 Strzelce

Tabela 2. Pszenżyto jare. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2024

Miejscowość	Krościna Mała	Tomaszów Bolesławiecki	Tarnów	Jelenia Góra
Kompleks rolniczej przydatności gleby	żytni bardzo dobry	żytni dobry	pszenny bardzo dobry	zbożowy górski
Klasa bonitacyjna	IVb	IVb	IIIb	V
pH gleby w KCl	6,6	6,2	6,5	6,1
Przedplon	Pszenica ozima	Pszenica ozima	Burak cukrowy	Pszenżyto ozime
Data siewu	21.03.2024	21.03.2024	16.03.2024	15.03.2024
Obsada nasion na 1m ²	350	500	450	500
Data zbioru	22.07.2024	29.07.2024	30.07.2024	27.07.2024
	Nawożenie mineralne			
N na poziomie a ₁ (kg/ha)	95	123	80	80
N na poziomie a ₂ (kg/ha)	95	123	80	80
P ₂ O ₅ (kg/ha)	70	45	43	52
K ₂ O (kg/ha)	105	70	65	81
Nawożenie dolistne (tylko a ₂)	OSD Mikro zboże 2x1,5 kg/ha Plonvit Opti 2x0,5 kg/ha	Basfoliar 36 Extra 2x3 l/ha	Plonvit zboża 3x1 l/ha	Basfoliar Extra 4 l/ha
	Środki ochrony roślin			
Herbicyd	Mustang 306 SE 0,8 kg/ha Gamet 20SG 30 kg/ha Nuke 250EC 0,4 kg/ha	herbicyd Chwastox Turbo 340 SL 2 l/ha	Biathlon 4D 0,07 kg/ha	
Insektycyd	TopGun 050 CS 2x0,1 kg/ha Karate Zeon 050 SC 2x0,1 l/ha	Karate Zeon 050 CS 0,1 l/ha Cyperkil Max 500 EC 0,05 l/ha		
	(tylko na poziomie a ₂)			
Fungicyd I zabieg	Imput 460 EC 0,75 l/ha Halny 200 EC 0,11 l/ha	Proviso 300 EC 0,65 l/ha	Delaro Forte 1,5 l/ha	Latifa 250 SC
Fungicyd II zabieg	AsPik 250EC 0,1 l/ha	Comet 200 EC 1,25 l/ha	Delaro Forte 1,5 l/ha	

Tabela 3. Pszenżyto jare. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2024

Lp.	Cecha		Krościna Mała		Tomaszów Bolesławiecki		Tarnów		Jelenia Góra	
			a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1	Kłoszenie	data	23.05	23.05	22.05	22.05	21.05	22.05	21.05	21.05
2	Dojrzałość woskowa	data	24.06	25.06	08.07	08.07	18.07	19.07	27.06	27.06
3	Wysokość roślin	cm	86	80	85	83	110	109	84	81
4	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości mleczej	skala 9 ^o	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
5	Wyleganie roślin przed zbiorem	skala 9 ^o	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
6	Porażenie przez choroby:	skala 9 ^o								
	Mączniak prawdziwy		7,9	9,0	7,9	8,9	8,3	8,9	7,8	8,7
	Septorioza liści		6,8	7,0	8,8	8,9	8,8	9,0	7,8	8,8
	Rdza brunatna		7,5	8,7	9,0	9,0	8,8	8,8	8,1	9,0
	Czerń zbóż		7,6	7,8	9,0	9,0	7,7	8,6	9,0	9,0
7	Masa 1000 ziaren	g	41,6	42,5	42,3	43,9	37,7	41,7	41,9	42,3
8	Wilgotność ziarna podczas zbioru	%	15,3	15,4	17,1	16,9	15,1	14,3	13,2	13,3
9	Plon ziarna	dt/ha	67,4	68,5	39,4	42,2	50,0	55,3	41,2	42,2

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Tabela 4. Pszenżyto jare. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2024

Lp.	Odmiana	Poziom a ₁				Poziom a ₂			
		Krościna Mała	Tomaszów Bolesławiecki	Tarnów	Jelenia Góra	Krościna Mała	Tomaszów Bolesławiecki	Tarnów	Jelenia Góra
Wzorzec [dt/ha]		67,4	39,4	50,0	41,2	68,5	42,2	55,3	42,2
1	Dyzma	95	108	108	105	106	113	107	109
2	Impetus LOZ	103	101	95	105	104	99	93	101
3	Nokturn	103	103	97	94	98	100	104	92
4	Mazur LOZ	104	95	91	95	97	93	87	93
5	Mamut	103	90	94	100	97	91	97	96
6	Kompan	96	86	107	97	103	92	100	91
7	Toristo LOZ	104	102	92	96	99	100	94	99
8	Namaku	95	120	105	112	101	115	104	111
9	Narval	98	99	106	101	95	99	104	111
10	Pryzmat	99	97	105	94	100	98	109	98

Wzorzec – średnia dla wszystkich badanych odmian
LOZ – Odmiana z listy odmian zalecanych

Tabela 5. Pszenżyto jare. Plon względny ziarna. Lata zbioru: 2022–2024

Lp.	Odmiana	Poziom a ₁				Poziom a ₂			
		2022	2023	2024	2022-2024	2022	2023	2024	2022-2024
	Wzorzec [dt/ha]	45,2	55,2	49,5	50,0	45,7	54,6	52,1	50,8
1	Dyzma	-	-	103	-	-	-	108	-
2	Impetus LOZ	100	108	101	103	97	107	99	101
3	Nokturn	-	-	99	-	-	-	99	-
4	Mazur LOZ	104	103	97	101	101	101	93	98
5	Mamut	97	101	98	99	99	100	96	98
6	Kompan	95	100	97	97	99	103	97	100
7	Toristo LOZ	101	102	99	101	98	103	98	99
8	Namaku	-	-	106	-	-	-	107	-
9	Narval	-	-	101	-	-	-	101	-
10	Pryzmat	-	-	99	-	-	-	102	-
Liczba doświadczeń		4	4	4	12	4	4	4	12

Wzorzec – średnia dla wszystkich badanych odmian
LOZ – Odmiana z listy odmian zalecanych

Tabela 6. Pszenżyto jare. Ważniejsze cechy rolnicze odmian. Rok zbioru: 2024

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)		Wyleganie (skala 9°)				Masa 1000 ziaren (g)	
				W fazie dojrzałości mlecznej		Przed zbiorem			
		a1	a2	a1	a2	a1	a2	a1	a2
	Wzorzec	91,1	88,2	9,0	9,0	9,0	9,0	40,9	42,7
1	Dyzma	92,4	92,1					43,4	46,7
2	Impetus LOZ	85,5	83,9					39,7	43,2
3	Nokturn	96,8	91,0					41,1	43,1
4	Mazur LOZ	95,2	89,8					40,7	42,2
5	Mamut	88,0	83,5					39,8	40,6
6	Kompan	88,1	84,6					39,4	40,7
7	Toristo LOZ	98,5	96,6					40,0	40,8
8	Namaku	85,0	82,2					42,7	43,9
9	Narval	90,0	87,1					39,2	40,6
10	Pryzmat	91,6	91,0					43,0	44,7

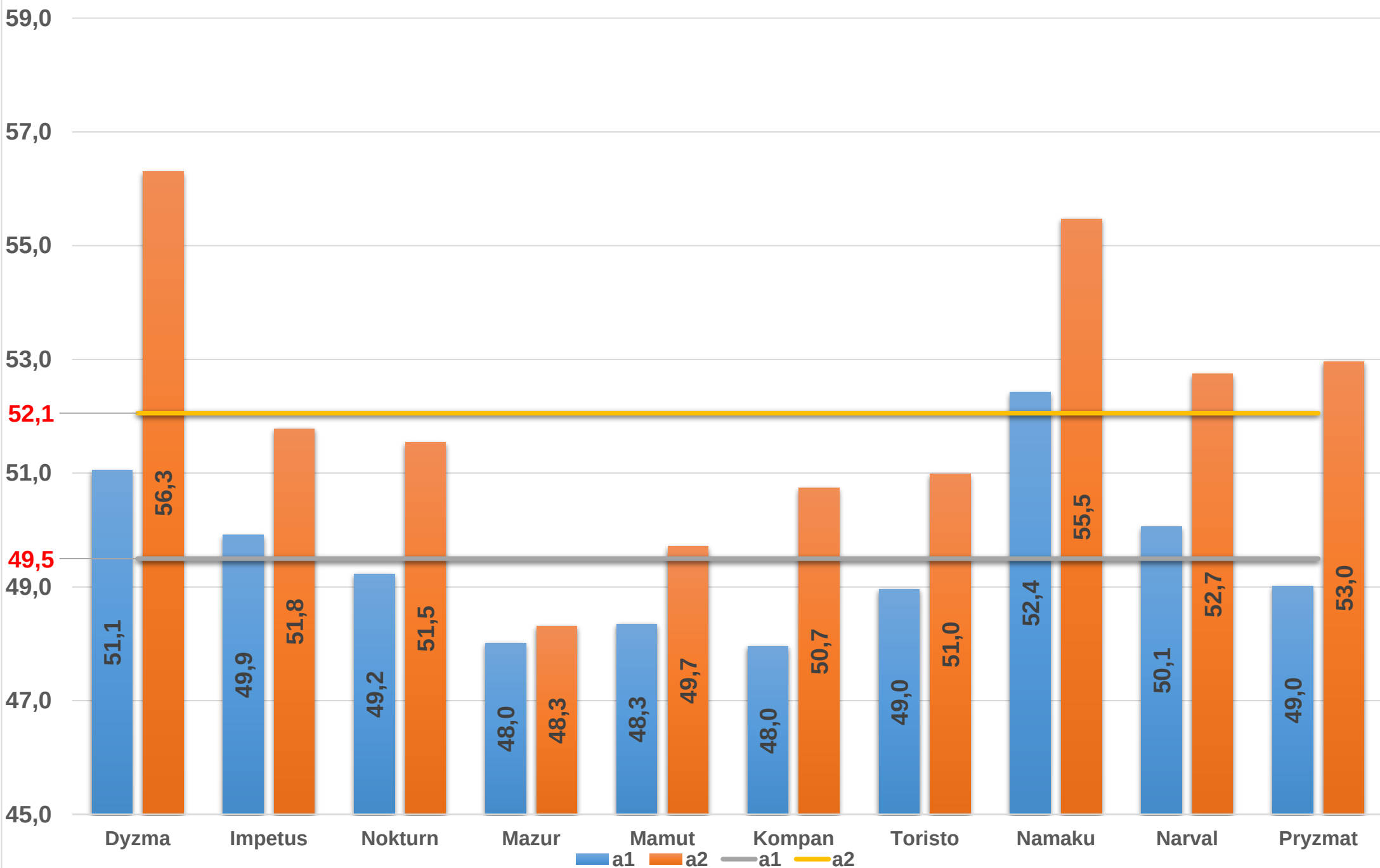
Wzorzec – średnia dla wszystkich badanych odmian
LOZ – Odmiana z listy odmian zalecanych
Średnie wyniki wylegania pochodzą jedynie z tych doświadczeń w których zjawisko to wystąpiło.

Tabela 7. Pszenżyto jare. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na przeciętnym poziomie agrotechniki a₁. Rok zbioru: 2024

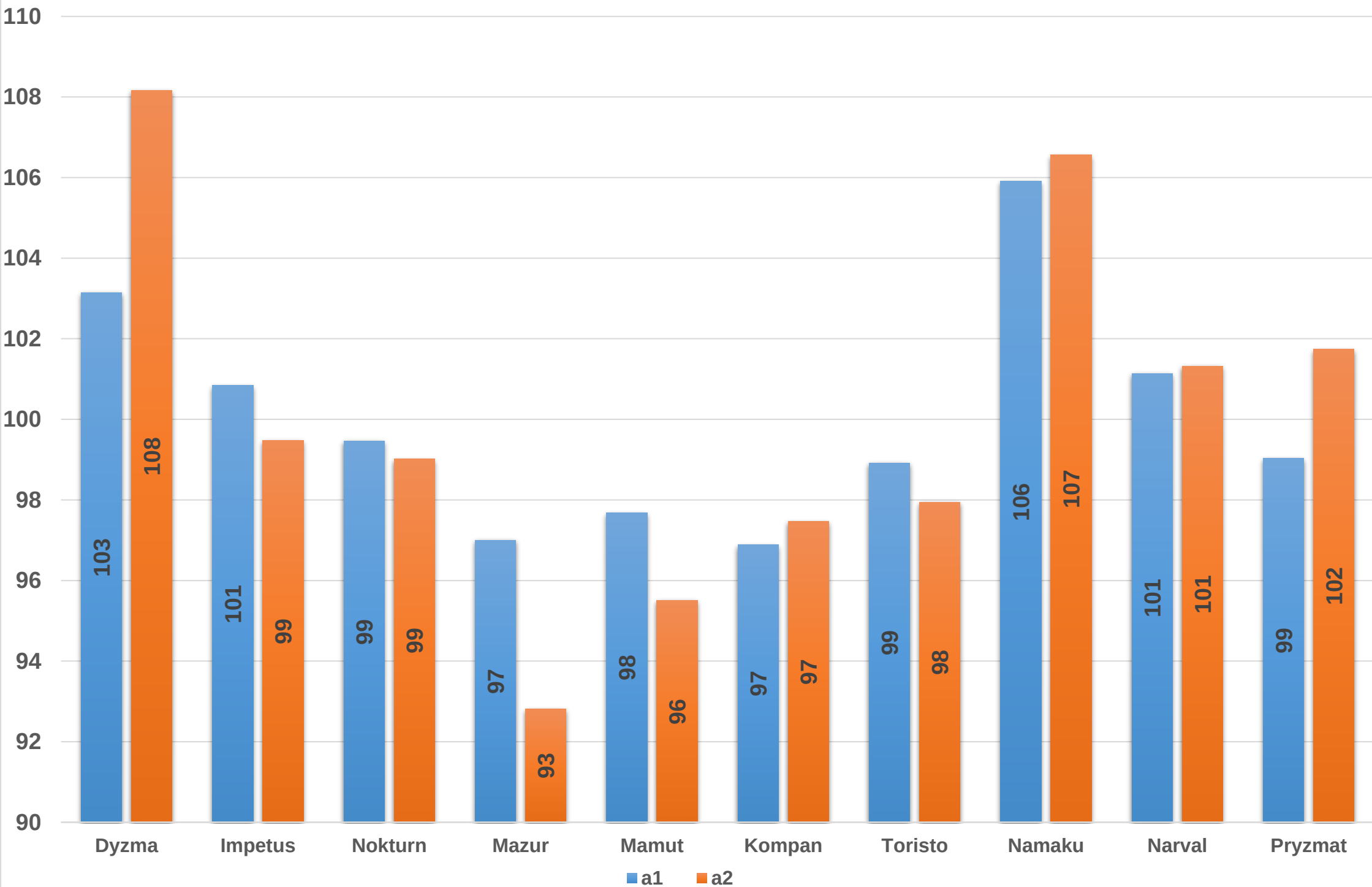
Lp.	Odmiana	Mączniak prawdziwy	Septorioza liści	Czerń zbóż	Rdza brunatna
	Wzorzec	8,1	8,0	7,6	8,1
1	Dyzma	9,0	7,9	7,5	8,7
2	Impetus LOZ	8,5	7,8	7,8	7,7
3	Nokturn	7,8	8,1	7,5	8,5
4	Mazur LOZ	7,8	8,4	8,0	8,5
5	Mamut	7,8	8,4	7,5	8,3
6	Kompan	7,8	7,6	7,5	8,0
7	Toristo LOZ	7,2	8,1	7,5	8,2
8	Namaku	8,0	7,6	7,5	6,8
9	Narval	8,6	8,2	7,8	7,7
10	Pryzmat	8,6	8,1	7,8	8,2

Wzorzec – średnia dla wszystkich badanych odmian
LOZ – Odmiana z listy odmian zalecanych
Średnie wyniki porażenia przez choroby pochodzą jedynie z tych doświadczeń w których zjawisko to wystąpiło.

Pszenżyto jare. Plon przy wilgotności 14% (dt/ha). Rok zbioru 2024

Pszenżyto jare. Plon względny (% wzorca). Rok zbioru 2024

Lokalizacja punktów doświadczalnych prowadzących doświadczenia PDO w województwie dolnośląskim w roku 2024

